Joukkoristiside

TUNTURILATU

LAPINKÄVIJÄIN LEHTI ★ JULKAISIJA TUNTURILATU R.Y. N:o 1/1970

TUNTURILATU r.y. KIITTÄÄ

☐ KY. TERÄS-SLAGIA kahden jääkairan lahjoituksesta.

— Hämeenlinnalaiset kairat on toimitettu Susikyröön ja ovat kävijöiden käytettävissä.

☐ ELLI AIKIOTA Lemmenjoelta Lapin takin, hatun ja vyön lahjoittamisesta.

— Enää ei Susiaisten Lapinnoidan tarvitse kulkea lainahepenissä.

Viikon Kiilopäällä

voitti ELLI KOSKI osoite Kaonpäänkuja 1, Koivistonkylä.

Arvonta suoritettiin johtokunnan kokouksessa 5. 3. 70 ja mukana olivat jäsenmaksunsa 15. 2. 70 mennessä suorittaneet ainaisjäsenet mukaanluettuna.

— Onnittelut ja hyvän matkan toivotukset voittajalle!

Kerätäänpä SUKSIA

Tunturiladun johtokunta on päättänyt toimeenpanna suksikeräyksen Lapin lasten ja miksei muunkin väen hyväksi.

Lappi kuuluu maamme luontaistalousalueeseen, jossa ihmisillä on rahavaroja niukemmin kuin esim. teollisuusseutujen ihmisillä. Siksipä siellä suksien ostaminen on suhteellisesti suurempi rahansijoitus kuin etelässä. Suksien tarve on Lapissa suurempi kuin muualla. Sukset ovat Lapissa välttämättömät kulkuvälineet. Koululapset kulkevat koulutiensä suksin.

Lapissa on suoritettu tilastointi siitä, miten paljon eri koulujen oppilaat tarvitsisivat suksia ja kuntien yhteinen tarve pelkästään koululaisten osalta kohoaa satoihin.

Jokin vuosi sitten Tunturilatu keräsi suksia sevettijärveläisille ja tempaus osoittautui onnistuneeksi.

Nyt on tarkoitus uusia tämä suksitempaus ja koota suksia koko Lapin koululaisille. TL:n johtokunta esittää:

Laittaessanne suksia kesäsäilöön, katsokaapa, olisiko ehkä ullakolla Lapin olosuhteisiin sopivia suksia joutavina ilman käyttöä. TL:n kerhot kokoavat ne yhteen ja myöhemmin tiedotetaan, miten sukset toimitetaan perille.

Pannaanpa toimeksi nyt tämän asian hyväksi.

Laavusta ja laavun liepeistä

☐ SIIHEN AIKAAN, kun suuresti ihailemani kirjailija ja erämies A. E. Järvinen, samoili Lapin kairoja ja outoja kiveliöitä, joutui hän asentonsa mukavuutta silmällä pitäen, turvautumaan usein luonnosta saataviin tarvikkeisiin. Sen ajan erämiehillä lienee aikaa ollut viljemmälti, joten jos merkit antoivat viitteitä asennon tarpeellisuudesta, alettiin katsella sopivaa keloa, ja kun se sitten löytyi, tutkittiin ja koputeltiin se kelpaavaksi rakotulen aineksiksi.

Sitten liikimmästä tervaskannosta ruskeita, tuoksuavia lastuja, joista rakennettiin ensin kynsitulet. Siihen oli mukava ripustaa nokinen pannu vartaaseen riippumaan, jonka hatun rakosesta ryöpsähti pian kirkas kuplasade, sihisevänä roihuavaan tuleen. Pahkakupista nautittu musta kahvi karkoittikin sitten pahimman väsymyksen jäsenistä. Siinä istuskellessa ja piippuja poltellessa oli tottunut erämiehen silmä keksinyt mukavan tasanteen, kahden puun välistä, asennon sijaksi. Olikin aika tarttua kirveeseen ja karsia likellä olevasta koivikosta sopiva määrä, sopivan pituisia ja paksuisia keppejä, joista rakennettiin laavun runko. Sen jälkeen karsittiin useammasta pienehköstä kuusesta parhaimmat oksat, joista määrättyä systeemiä noudattaen kudottiin sivuseinät ja katto. Vielä ovensuuhun lattian päädyksi kynnyspuu ja reilu sylyys erikoisesti valikoituja, tuuheita, ohkaisia kuusen oksia vuoteeksi, mieheen.

☐ TÄLLAISEN LAAVUN RAKENTAMINEN vei aikaa melkoisesti, kun se tehtiin tuulen ja sateen pitäväksi. Mutta vielä oli valmistamattá yön kylmää vastaan rakotuli, joka myöskin valmistui tottuneesti, oikeasta Lapin kelosta, punahongasta. Kun ilta oli kulunut sopivaan hetkeen, sytytettiin kiehiset palamaan. Niitä siirreltäessä ja tarkkailtaessa otettiin repun lämpsän alla kuljetettu, aito karvainen poronnahkan kappale, havujen päälle vuoteeksi levitettäväksi. Siinä sitten loikoiltaessa ja viriteltäessä rakotulta, virisi myöskin aito tunnelma sen mukana. Oli siinä mukava kertoilla tarinoita, kuunnella Anselmon tai jonkun muun, korvessa ikänsä eläneen erämiehen karhujuttuja. Kuinka onni oli ollut suosiollinen, kun yhden päivän ajosta oli kaadettu kolme kontiota. Tai kuinka täpärällä oli ollut hengen meno jollakin toisella reissulla, kun suuri kontio rumasti muristen, oli kaatunut miehen suksien päälle. Silloin korven aatelin sisimmästä siivilöityi ylös korkealle suuren hengen loisto, häipyäkseen yön vuosisataiseen hiljaiseen hämärään, rajattomalle kairalle.

Kaikki oli aitoa. Erämiehet olivat aitoja. Heidän asentonsa, heidän tarvikkeensa olivat aitoja. Aitoa veden aatelia olivat nekin kalat, joita he paistoivat tikussa, nuotion loimussa. Sillä tuhatpäisellä vaeltajajoukolla, joka toistamiseen suuntaa matkansa Lapin perukoille, ei ole päämääränä samoja tavoitteita, kun entisajan erämiehillä. Harva sinne lähtee enää kontion turkkia tavoittelemaan tai latvametsoja ampumaan. On etukäteen tarkoin määrätty aika, kuinka kauan siellä voi viettää. On myös monta kirjoittamatonta lakia, jotka rajoittavat käyttäytymistä, mutta joita on vapaaehtoisesti kunnioitettava, säilyttääksemme luonnon aikuperäisenä, senkin jälkeen, kun itse ei voi enää sinne lähteä. Mutta kehittyvä tekniikka on tuonut monenlaista lujaa, lämmintä ja kestävää tarviketta, joilla tyydyttävästi voimme korvata entisajan aitouden, tai ovat jopa parempia.

Kun tapaa näitä vaeltajia, suuntautuu keskustelu usein retkivarusteisiin, joka onkin hyvin mielenkiintoinen ja antoisa aihe. On luonnollista, jos matkan pituudeksi suunnitellaan parisataa kilometriä tai yli, on aiheellista harkita mitä ottaa mukaan. Yksi tärkeimmistä seikoista mielestäni on miten, missä ja millätavoin aikoo yöpyä. Jotkut ryhmät suunnittelevat retkensä

Jatkuu takas.

KOIRANRUOKA

mascot

1:40 — 400 g

Yhdessä ladulle. Ja tietysti hyvät eväät reppuun — myös haukkuvalle tunturissakävijälle. Terveellinen ja hyvänmakuinen Mascot-koiranruoka, maksasta ja kokolihasta valmistettu täyssäilyke, on mitä mainioin retkiruoka. Se sisältää kaikki koiran tarvitsemat ravintoaineet, on mukava ja helppo kuljettaa pitkilläkin retkillä. Lisäksi se on huokea: vain 1:40 ja sillä saatte melkein puoli kiloa sapuskaa reippaalle pulkanvetäjälle!

TEURASREHU OY

TUNTURILATU r.y.

☐ JOHTOKUNTA

puheenjohtaja
Bjarne Lampén

varapuheenjohtaja
Alpo Lahti

Jäsenet: Toivo Harjanne, Hannu Hiltunen, Paavo Kihlberg, Sirkka Laakso, Tapani Piirainen, Yrjö Suuniittu ja Antero Tarvainen.

Sihteeri: Leena Heinonen Limingantie 40 A 2, Helsinki 55, puh. 794 198

☐ JÄSENLEHTI

Tunturilatu

Toimittaja: Erkki Wiksten, Yläkiventie 5 K 187, Helsinki 92, puh. 335 878

☐ NAISTOIMIKUNTA

kokoonkutsujana Kirsti Päivärinta, Pietarinkatu 19, Helsinki 14, puh. 631 531

☐ SUSIKYRÖ — tunturimaja

os. Raattama, Ylikyrö

Susikyrön rakennuspäällikkö Pekka Huttunen, Joukontie 27 Pieksämäki. Susikyrön isäntä Ossi Issakainen, Muonio

☐ SUSIVALIOKUNTA

puheenjohtaja Aarno Wäänänen, sihteeri Eila Wäänänen. Jäsenet: Toivo Harjanne, Kauno Laine ja Tuure Saarinen.

☐ TUNTURIKERHOT

Kuokte (2) Hyvinkää
puheenjohtaja Pekka Järvinen, sihteeri Kaisa Hyvönen, kaup. vanhainkoti, Hyvinkää

Kolbma (3) Tampere
puheenjohtaja Yrjö Suuniittu, sihteeri Väinö Mantikainen, Tesomajärvenkatu 8 B 9, Tampere 31

Njellä (4) Pieksämäki-Mikkeli
puheenjohtaja Pekka Huttunen, sihteeri Eila Hämäläinen Nuijamiestenkatu 24 B 10, Mikkeli

Vihtta (5) Vaasa
puheenjohtaja Aare Orhanen, sihteeri Paavo Finnilä, Malmönkatu 17, Vaasa

☐ LAPIN JOKOS

puheenjohtaja Ilkka Väänänen, sihteeri Tuovi Paananen, Kadetintie 5 A, puh. 483 017

☐ LATU-LEHTI ilmestyy kuluvan vuoden aikana 6 kertaa. Lehteen tarkoitettujen kirjoitusten pitäisi olla toimituksessa nro kolmea varten 8. 4. — numero neljää varten 19. 5. — numero viittä varten 18. 9. ja numero kuutta varten 10. 11. 70. Lehden toimitus toivoo artikkelien saapumista hyvissä ajoin.

— Pitänet yllä olevat päivämäärät mielessäsi, jos aiot lähettää aineistoa Latu-lehteen.

☐ TUNTURILATULAINEN, VAIKUTA omalta osaltasi yhdistyksen toiminnan tehostamiseen ja kartoittamiseen. Palauta kyselylomake. Tähän mennnessä niitä on tullut takaisin odotettua runsaammin. Mielipidekyselyn tulosten alustava analysointi on antanut monia uusia virikkeitä. Hyviä ideoita on tullut ja lomakkeiden mukana paljon muutakin mielenkiintoista. — Älä jätä sanottavaasi sanomatta. Muista, että yhdistysdemokratia on 1970 luvulla pop.

Olisi toivottavaa, että kyselylomakkeet palautettaisiin 30. 4. 70 mennessä.

Kiitos Sinulle, joka jo olet ''velvollisuutesi'' hoitanut.

☐ SUSIKYRÖN AVAIMIA on hankittu lisää. Taas voi jokaisesta halukkaasta tunturilatulaisesta tulla avaimenomistaja. Se maksaa 30 mk/kpl. Kätevimmin sen voi tilata rahastonhoitaja Eero Liljalta Suomen Ladun toimistosta.

TIESITKÖ, että Kemin Ladulla on oma Latusuvanto. Se on idyllinen maalaistalo, missä on leirintämahdollisuus, sauna, uimaranta ja lentopallokenttä.

Latukeskus sijaitsee Kemi-Rovaniemi tien varrella (sen itäpuolella) Kemistä noin 31 km. Oma tienviitta on ja matkaa maantieltä 300 m.

Kemin latulaiset toivottavat latukansan kautta maan tervetulleeksi. Kemin Urheiluväline ja Filmikulma välittävät avaimia ja opastavat tarvittaessa muutenkin.

Käypä talossa, kun niissä maisemissa liikut!

SUKSIEN JA SITEIDEN VALINTA SEKÄ RASVAUS TUNTUREITA VARTEN

☐☐☐ KUN OLET parikymmentä vuotta hiihdellyt ja lasketellut kuruja ja tuntureita, opit siinä ajassa varmasti tuntemaan varusteet ja suksien hoidon ja rasvauksen.

Sopivan mittainen suksi valitaan hiihtäjän pituuden mukaan. Suksen on oltava käyttäjäänsä niin paljon pitempi, että suoraan ylösjennetun käsivarren tapaa suksen kärjen. Painolla ei tässä ole merkitystä. Sen sijaan painavampi hiihtäjä tarvitsee rintavamman suksen, siteiden kohdalta kaartuvan.

Suksi ei saisi myöskään olla liian jalkava, koska jalkavuus estää vapaan liikehtimisen jarrutuksissa, Suksi kuluu enemmän edestä ja kannasta eikä keskeltä. Taas liian suora suksi kuluu enemmän keskeltä, luisto ja pito kuluvat nopeasti pois. Eduksi on myös suksen kärkiosan kohtalainen notkeus, se nousee helpommin hangen päälle, jäykkäkärkinen suksi painuu ohuen hankikuoren sisään ja syvälle hankeen, josta suksi on vaikea saada nostettua pois.

Tunturin keväthangille ja eräretkille tulisi mieluimmin valita hikkoripohjaiset tai kovapuureunaiset sukset. Kova ja karkea hanki kuluttaa nopeasti suksenpohjat. Varsinkin reunat pyöristyvät jo ensimmäisenä päivänä, kun liivetään ja lasketellaan viistoja rinteitä. Siksi kannattaa hankkia muovipohjaiset tai teräsreunaiset sukset. Muovipohjainen suksi kestää parhaiten kulutuksen ja vastaavasti useamman tunturiretken. Muovipohjainen suksi on helppohoitoinen. Siteiden kohdalta on valinta hankalampi, koska laskettelu kaarteineen ja jarrutuksineen vaatii toisenlaiset siteet, kuin tasaiset vaellushiihdot. Jos pääasiassa on vaellushiihto ja lasketteleminen jää vähemmäksi, kelpaavat parhaiten kevyehköt kannantakaiset siteet. Kärkisiteet ei ole kyllin luotettavat laskettelussa eikä umpilumessa tapahtuvassa vaellushiihdossa. Joka tapauksessa tulee kysymykseen vain kannantakaiset siteet. Hiihtovaellukseen ovat monet halvat aj yksinkertaiset, joustavalla kannantakaisella ja sivukiinnityksellä varustetut siteet. Ne ovat myös kestävämpiä ja luotettavampia.

Suksisauvoja on valmistettu ruoko- ja lasikuitu sekä metalliputkisauvoja. Tavalliset ruokosauvat kelpaavat kyllä eräretkille kun ne ovat kunnossa sekä sopivan pituiset. Liian ohuita ei pitäisi valita, ne taipuvat helposti poikki, kun joutuu ponnistamaan. Sauvan pituus on suunnilleen sopivin kun se ulottuu lattiasta olkapäähän asti. Sauvojen vahvistaminen eristysnauhalla ei ole pahitteeksi.

☐☐☐ MITKÄ VOITEET millekin kelille

Se on helppoa kun sen osaa, sanotaan, mutta tuskinpa kenestäkään koskaan tulee täysioppinutta voitelumestaria.

Nykyään kaikilla voidetehtailla on saman väriset voiteet eri keleille. Vihreä —10° —30° kylmempään, sininen —2° —10° ja lämpimämpään suuntaan mentäessä violetti —2° +2° punainen ja keltainen.

Liisterivoiteista taas on jääkelille yleensä sininen, lauhalla jääkelille violetti ja punainen liisteri vesikelille tarkoitettu.

☐ PAKKASKELI —10° —15°

Vaikka voidetta ei pakkaskelillä olisi ollenkaan, sukset luistavat kohtalaisesti, mutta luistavat yläkiä noustaessa myös taaksepäin.

Oletamme, että meillä on —10° —15° pakkaskeli ja hiljattain satanut lunta. Levitämme vihreää —10° —15° voidetta 3—4 ohutta kerrosta suksen pohjalle. Silitämme sen jokaisen kerroksen jälkeen korkilla. Jos meillä on esim. rakovalkea, tapahtuu voitelu siten, että levitämme vihreää —10° —30° voidetta paksun kerroksen, lämmitämme ja silitämme korkilla. On varottava poltamasta voidetta.

Kun voiteeseen tulee rakkuloita, on sitä kuumennettu liikaa. Sitten vielä sukselle vähän voidetta, jota silitetään aivan kevyesti ja sen jälkeen viedään ulos jäähtymään. Saattaa olla, että sukset aluksi lipsahtelevat taaksepäin, mutta se ei johdu väärästä voitelusta. Kun lumikiteet ovat kuluttaneet voiteen sileän pinnan rikki, suksi myös pitää.

☐ KESKIKELI —2° —10°

Voitelemme kuten pakkaskelille, mutta jos lämpötila on lähellä —2°, on Rex-fix sinistä —2° —10° voidetta pantava huomattavasti paksummin ja silitettävä vain vähän. Tämän kelin pahana kiusana on lipsuminen ja juuri tästä syystä on käytettävä paksua voidekerrosta.

☐ NOLLAKELI

Kun lämpötila alkaa lähestyä 0°, tulee suksien voitelu yhä vaikeammaksi. Levitämme ensiksi sinistä —2 ° —10° voidetta paksun kerroksen ja keskisukselle violettia —2° +2° voidetta. Tämän jälkeen kuumennamme voiteet sekaisin ja lisäämme violettia voidetta varovasti keskisukselle. Kokeilemme luistoa ja pitoa. Jos takaluistoa tuntuu, lisätään keskisukselle jälleen violettia. Mutta voiteen käytössä on syytä olla varovainen, sillä se liiaksi käytettynä kadottaa luiston ja sukset jäätyvät.

☐ VESIKELI

Ennen selvää vesikeliä on kuitenkin keltaisen purkkivoiteen keli. Tämä voide sopii uudelle lumelle ja +2° lämpötilalle. Silloin vain pohjaan kerros keltaista ja jos tuntuu lipsuvan, lisätään sitä keskisukselle.

Sitten seuraavana lämpimään onkin jo vesikeli. Vedämme pohjiin punaista liisterivoidetta kohtalaisen paksun kerroksen ja silitämme sen. Jos lipsumista tuntuu, auttaa keskisukselle lisätty liisteri. Sukset luistavat ja pitävät. Vesikeli ei ole mikään huono keli, kuten monet väittävät. On vain voideltava oikein. Eikä se niin vaikeaa ole, miltä se aluksi saattaa tuntua.

☐ PAKKASKELI

—10° —30°. Tunturioloissa pakkaskelillä käytetään suksen pohjassa ensin ohut kerros pohjavoidetta ja sen päälle —10° —30° vihreää voidetta 3—4 ohutta kerrosta ja silitämme sen jokaisen kerroksen jälkeen korkilla. Jos suksi ei pidä, voidaan keskelle laittaa pitoa varten tunturi nousuvoidetta tai yksinomaan pohjavoiteen päälle koko suksen pohjaan tunturi nousuvoidetta.

Jo koulupojasta lähtien olen harrastanut kilpahiihtoa ja suksen rasvausta ja sitä on jatkunut näiden kahdenkymmenen vuoden ajan, kun olen porukoita tuntureilla vetänyt ja siellä neuvonut ja rasvannut monien, monien sukset, tästä nimitys ''rasvamestari''.

MARTTI VALLI

Vitikelille pakkasella Eero Mäntyrannan erikoisvoide REX Special

Rex-sarja käsittää täydelliset murtomaahiihdon, kilpahiihtäjien, laturetkeilijöiden ja harrastushiihtäjien suksivoiteet, jotka on perusteellisesti testattu 13:ssa hiihtomaassa.
Pujotteluun, syöksylaskuun ja mäenlaskuun REX Slalom Combi sekä REX Universal Speed.

Oy REDOX Ab

ÄITI!
Katso, pirteitä C-vitamiineja!

Porevit C 1000®
sisältää myös vahvistavaa kalkkia ja maistuu hyvälle.

Luotettava Sandoz-valmiste. Apteekeista ilman reseptiä.

SANDOZ

Kiehisiä

KIRVES on puuttomassakin Lapissa hyvä olla retkellä mukana, jos ei muuta varten, niin jään rikkomiseksi vettä otettaessa. Sulanoja lienee nimittäin harvoja paikkoja koko Lapissa, jossa vesi ei jäätyisi. Sulanoja, joka on Luomusjärven laskujoki ja sijaitsee Karigasniemen Ailigastunturin luona, ei jäädy koskaan. Mistä tämä johtuu, sitä ei tiedetä. Tiedetään vain, että Luomusjärven kauneus johtuu siitä, kun Luoja loi sen ihan ensiksi ja sitten kaiken muun. Pohjoisen lehti kertoo että tänäkin talvena on pakkanen luiskahtanut aivan 50 asteen tienoille ja Sulajoki se ei ole saanut edes riitettä.

+ + +

HIRVAS-NIILA eli viralliselta nimeltään Niila Hirvasvuopio, joka asustelee Sotajoen ja Ivalonjoen risteyksessä, täytti tammikuun 20 pnä 75 vuotta. Kaikilla paikoilla on tietoja ja taitoja, joita kaikkia ei oteta tarpeettomasti puheeksikaan. Niila on kaivanut Ivalonjoesta kultaa ja hänen isänsä koki vuosisata sitten eletyn kultakuumeen. Nyt odottelee Niila selkoa siitä, mitä on se valkoinen kivi, jota on paljon hänen valtauksellaan Härkäselässä.

+ + +

LUOSTOLLA Sodankylässä on avattu hotelli, jonka rakennus on maamme suurin kelohonkatalo, pituutta on 56 metriä ja leveyttä 13. Sodankylän Torvisesta johtaa merkitty polkureitti Palosenniemen Pyhätunturilla, matkaa kolmisen peninkulmaa. Sen varrella on muutamia autiotupia, jotkut aika ajoin suljettuina. Alueesta valmistui taannoin retkeilykartta. Näissä puitteissa on uskottavasti reitillä käyttäjiä ja varsinainen lapirauha jää koettavaksi muualla.

+ + +

MANNEKIINIHOMMA, joksi kullankaivaja Niilo Raumala kutsui aloittamaansa kullanhuuhdonnan esittelyä turisteille, ei lyönyt leiville. Raumala kertoo, että turisteja Puskuojalla ja muuallakin Lemmenjoen alueella kävi, mutta vähänlaisesti kuitenkin. Ensimmäisenä kullankaivuun esittelykesänä kävi 1 300 henkeä ja viime kesänä 800. Mutta mikä ikävintä, vain harva maksoi ennakolta sovitun maksun. Miehellä teetettiin harrastustyötä ja matkailumiesten tarkoituksena oli, että Raumalan ja hänen kumppaniensa kultahommasta saataisiin turismille vetonaula. Ainakaan se sitä ei Raumalalle ollut, vaan koki mies, niinkuin sanoo, konkurssin.

+ + +

KOVIA PAKKASIA mutta samaan aikaan kevään merkkejä ennustaa Lappiin Riikos-Ville, kauppias Ville Riikonen, jolla on tapana kertoa ihmisille ilmoista etukäteen. Hänen ennustuksensa lupailee retkeilijöille hankikelejä huhtikuun puoliväliin jälkeiselle ajalle. Kesällä ei ole kuumia päiviä, heinäkuussa alkavat sateet ja välillä on taas sateetonta, mutta syksy on sateinen ja myöhemmällä tulee vettä oikein kovasti. Ensimmäinen lumi tulee 29. 9. ja tosi talvi lokakuun puolivälissä. Tulossa oleva talvi on kylmempi ja tätä lumisempi. — Pankaapa ennustus merkille retkiä suunnitellessanne.

+ + +

UITTO Tornionjoessa siirtyy historiaan sekin. Vuoden 1971 sesongin päättyessä huilaa viimeinen pölkky Tornionjoessa. Puu kulkee sen jälkeen Kolarin rataa hyväksikäyttäen. Kainuunjoki säilyy vielä uittojokena monia vuosia.

+ + +

PORTTIPAHRAN tekojärvellä Lokan altaan luoteispuolella ovat menossa betonipadon rakennustyöt. Osa nykyisestä nelostiestä jää aikanaan Porttipahdan vesien alle ja sen vuoksi rakennetaan uusi Lohijoen tie, joka siltoineen on suunnitelmien mukaan heinäkuussa jo ajettavassa kunnossa.

+ + +

LAPPALAISET eivät säteilekään kovin paljoa. Fil.lis. Timo Jaakkolan väitöskirjassa todetaan, että vuonna 1966 suoritetussa tutkimuksessa lappalaisten radioaktiivisuusmäärän todettiin olevan 10—20 kertaa suurempi kuin eteläsuomalaisten. Määrä on kuitenkin vain 0,26 pros. kansainvälisesti sallitusta enimmäisarvosta. Huomio lappalaisiin säteilytutkimusmielessä kohdistui Novaja Semljan atomiräjäytysten jälkeen. Lappiin levisi ilmasta saastetta, jonka imi itseensä jäkälä ja tämän taas söivät porot ja lappalaiset söivät poroja ja saivat saastetta itseensä.

Uusi moottorikelkka tullut

LYNX VAUHDIKKAASEEN
VAPAA-AJAN VIETTOON

Lynx on arvaamattoman hyödyllinen ja riemukas kulkuväline. Lynx auttaa Teitä nauttimaan talvesta ja tekee talvisesta vapaa-ajastanne uuden, jännittävän kokemuksen. Lynx on kehitetty juuri meidän olosuhteisiimme sopivaksi. Moottorina on tehokas ja sitkeävetoinen Sachs 20 hv, joka antaa jopa 55 kilometrin tuntivauhdin!
Lynx merkitsee vauhtia ja voimaa, ilveksen ketteryyttä – vauhdikasta vapaa-aikaa!

HANKKIJAN palveluverkosto

ONKO KAMERANNE HUOLTOA VAILLA?

Korjaamme, huollamme ja tarkistamme kaikkea valokuvausalaan kuuluvaa.
Monivuotinen kokemuksemme, ammattitaitomme ja ajanmukaiset tarkistuslaitteemme takaavat Teille hyvän kuvaustuloksen.

KAMERAHUOLTO

H:ki 10, Kaisaniemenkatu 4 A 6 kerros
Puh. 66 36 44

VIRKISTY DELLA-BAARISSA
Korsossa

Meiltä saatte leivonnaisia yllätysvieraitten varalle, maukkaita voileipäkakkuja arkeen ja juhlaan, hyvää kahvia kiireitten keskelle, keskiolutta. Käy kerran, niin poikkeat toistekin.

Della-Baari

Korso – KOP:n talo
puh. 82 77 14

SAARISELÄLLE on päätetty rakentaa tiivis lomakylä. Eduskunta on myöntänyt 300 000 mk:n suunnitteluraha ja sillä tehdään suunnitelma Saariselän retkeily- ja lomailualueesta. Saariselän alueella on tällä hetkellä 700 majoituspaikkaa ja lisätarve on laskettu lähivuosina 1 000 paikaksi. Inarin kunnassa on tällä hetkellä 350 yksityistä majaa ja laskelman mukaan 20 vuodessa ne lisääntyvät 2 000:een.

\+ + +

RIKOSILMOITUKSEN Sodankylän nimismiehelle Vesioikeuden päätöksen mukaisen rantojen raivaustyön laiminlyömisestä ovat tehneet Suomen Luonnonsuojeluyhdistyksen puheenjohtaja Pekka Nuorteva ja sihteeri Veikko Huhta. Tämä rikosilmoitus on saattanut uuteen vaiheeseen keskustelun Lokan tekoaltaan "järvimetsästä".

\+ + +

SAMULI MOROTTAJA Inarin Sammuttijärveltä täytti äskettäin 70 vuotta. Lapin lehdessä olleessa merkkipäivähaastattelussa hän muisteli tammikuussa 1920 Lapissa raivonnutta espanjantautiepidemiaa, jonka aiheuttamien kuolemantapausten seurauksena parisataa hautakumpua ilmaantui Inarin kirkkomaahan. Metsätaloissa taudista vältyttiin ja lääkäri Yrjö Jukola lääkitsi sairastuneita konjakilla. Ruitulan lastenkoti oli silloin jo olemassa ja se tuli orpoja täyteen niin, että oli nimismiehen virkatalo otettava avuksi. Morottaja ehdottaa, että sammaltuneille haudoille, joilta puuristit ovat jo kaatuneet, pystytettäisiin yhdessä muistokivi.

VIHTTA SYNTYI VAASASSA...

Torstaina 29. 1. oli joukko tunturiretkeilystä kiinnostuneita kokoontunut Vaasan Säästöpankin kerhohuoneeseen perustamaan paikallista tunturikerhoa Vaasaan. Läsnä oli kolmisenkymmentä asiasta kiinnostunutta, sekä vanhoja lapinkävijöitä että uusia vasta-alkajia.

Kokouksen avasi Aare Orhanen, joka selvitteli niitä toimenpiteitä, joita oli jo tehty paikallisen kerhon perustamiseksi Vaasaan. Kokouksessa oli saapuvilla Tunturilatu ry:n puheenjohtaja Bjarne Lampén.

Tutustuttuaan mallisääntöihin kokous päätti yksimielisesti perustaa toiminta-alueenaan Vaasan kaupungin käsittävän tunturikerho VIHTTA:n, joka lappalaisperäisellä nimellään osoittaa kerhon olevan viides Tunturiladun kerho.

Kerhon puheenjohtajaksi valittiin Aare Orhanen, sihteeriksi Paavo Finnilä, rahastonhoitajaksi Martti Valli, emännäksi Salme Tokola ja Anna-Liisa Valli sekä muiksi johtokunnan jäseniksi Erik Borgar, Ilmari Ahonen, Ami Piilikangas, Solveig Bäck ja Eila Kattelus. Tilintarkastajiksi valittiin Rut Selenius ja Erkki Kajan, varalle Kaj Nyström ja Eero Palomäki. Jäsenmaksuksi määrättiin kolme markkaa. Kerhon yleiset kokoukset päätettiin pitää kuukauden viimeisenä torstaina ja tullaan niistä ilmoittamaan sanomalehdissä Vaasa ja Vasabladet.

Kerho sai "syntymälahjakseen" upean vieraskirjan edelliseltä Mikkelin perustetulta neljänneltä "NJELLÄ" kerholta.

Kokouksen päätteeksi saatiin nähdä Karl-Gustav Kekonin valmistama filmi vaelluksesta Utsjoelta Kilpisjärvelle. Tämä upea värifilmi kuvasi kolmen henkilön lähes 550 km vaellusta tiettömässä Lapin erämaassa. Lisäksi nähtiin Sirpa Näsäsen värikylläinen kuvaus vaelluksesta Saariselän ruskassa."

...JA NJELLÄ MIKKELISSÄ

Jo parin vuoden ajan on mikkeliläisten lapinkävijöitten kesken ollut puhetta kerhon perustamisesta paikkakunnallemme. Toissa vuonna susivihikiäisten aikaan Pekka Huttunen ehdotti pieksämäkeläisten kanssa yhteistä kerhoa. Asia hautui vielä vuoden (vaikka olemmekin savolaisia) ja viime syksynä Tampereella keskustelimme asiasta uudelleen.

Mikkeliläiset hyväksyivät ajatuksen yhteisestä kerhosta ja pikkujoulun aikaan 29. 11. -69 kutsuimme asiasta kiinnistuneet koolle tänne Mikkeliin. Heitä saapuikin runsasalukuisesti, peräti 20 henkeä ja joukossa oli uusiakin naamoja, joita ei olisi osannut lapinhulluiksi tunnistaa. Nuorin oli Jouni 2 v. joka urheasti jo sovittelee askeleitaan äidin ja isän tahtiin.

Kahvinjuonnin ja kalakukonsyönnin ohessa sovimme mahdollisimman laajapohjaisen kerhon perustamisesta, ts. mukaan tuisivat paikkakuntien järjestäytyneiden yhdistysten Retkeilijöitten ja Ladun lisäksi, ns. yksinäiset lapinkävijät. Päätimme perustavasta kokouksesta, joka pidettäisiin mahdollisimman pian joulunpyhien mentyä.

Tammikuun 16. oli se suuri päivä jolloin Antero Tarvainen ja Tampereen kummisedät, kummitäti-Kaisan johdolla saapuivat kerhoa perustamaan. Tunturilatulaisten kokoukset eivät liene niitä maailman virallisimpia kokouksia. Eikä poikkeusta tullut nytkään. Sen ajan maltoimme olla virallisia, kun kerho sai nimen ja toimihenkilöt. Olimme toivoneet saavamme kerhomme nimeksi VIISI, mutta johto oli päättänyt antaa numeron NELJÄ. Niin sai kerhomme nimen NELJÄ, joka taipui jo sujuvasti savolaisen suussa, kun siitä oli muutaman kerran opetellut. Ehkäpä viisi = Vihtta nimi on vaasalaisille helpompi kielivoimistelunkin kannalta. Meillä se olisi tietenkin muuttunut ennenpitkää "VASTA'KSI".

Pekka Huttunen valittiin kerhon puheenjohtajaksi. Päätös oli niin yksimielinen, ettei siinä auttanut Pekan vastaanpano.

Sihteerin tehtävät lankesivat minulle, kuulemma sen vuoksi, kun olin varannut mukaani kynän ja paperia, kuten joku ilkeämielisesti yritti vihjailla.

Hyväksyttiin kerholle säännöt sekä kerhotoimikunta, johon kuuluu puheenjohtajan ja sihteerin lisäksi Alpo Aho ja Pentti Toivonen Pieksämäeltä, Seija Sopanen ja Kalevi Valkonen Mikkelistä sekä Esko Huhtinen Juvalta. Holla todettiin juvalaisten mukaantulo, käsittäähän kerhon toimiala koko Suur-Savon.

Tampereen "kokeneet kummit" osasivat antaa "kummilapselleen" hyviä neuvoja ja ohjeita. Kolomalaisten lahjana Suurniitun Yrjö luovutti hienon (kalliin) nahkakantisen päiväkirjan.

Muodollisuuksista huolimatta ilta kului rattoisasti täytekakun ja kahvin kera. Välillä puhe jostakin syystä tahtoi mennä "kairaan päin", mutta ei tuota kukaan tuntunut pahakseen panevan.

Seuraavan kerran päätimme kokoontua Pieksämäellä, jonne Pekka lupasi järjestää "purkutalkoot", mikäli ohjelmasta tulee puute.

Karjalaisemännän tapaan totesimme: IHA JÄE HYVÄM MAKUSEKS KU SAE SIU KANS HUASTOO.

EILA HÄMÄLÄINEN

Haltin poromies ASLAK JUUSO on jutannut pois

Ajattomilla tuntureillakin aika kuluu, ihminen joka niillä elämänsä elää on eräänä päivänä lähtenyt pois, ajat muuttuvat erämaa katoaa tulee tiet ja uudet koneet, kaukainenkaan tunturi ei ole enää vaikea tavoittaa.

Halti Suomen korkein tunturi käsivarren perukoilla, on viehättänyt monta retkeilijää tavoitteena, kiireinenkin retkeilijä on halunnut nousta sen huipulle, ja kun kunto ja aika ei ole riittänyt on voinut käyttää apukeinoja, etsiä lyhyitä reittejä, lintää osanm atkasta tai körötellä lumikiitäjän päällä.

Todelliset retkeilijät Kaarina Kari tyttärineen aikoinaan kulkivat Haltin maisemiin, ja löysivät aidon Lapin ja sen keskeltä Aslak Juuson miehen joka eli elämäänsä Ahkunsa kanssa, kasvatti tyttöjä ja poikia työnsä jatkajaksi. Hänellä oli aikaa jopa raivata tietä Haltin retkeilijöille, opasti ja kertoi lapsistaan.

Kova karu luonto kasvittivat Aslakkaa, hän oppi kunnioittamaan maata jossa eli ja halusi opettaa myös muita, hänessä eli erämaan kirjoittamaton laki joka meille kaikille kulkijoille pitäisi olla pyhä.

Minulla oli ilo kulkea pienen hetken Aslak Juuson pitkää tunturipolkua kuulla Aslakan tarinoita, opastaa häntä vuorostani Helsingin kaduilla joilla ei voinut kulkea tuulen mukaan. Hän kasvoi minulle suureksi tuntureiden imeheksi, opin kunnioittamaan häntä kuin suuria tuntureita ja luontoa, hän oli minulle osa tätä tunturimaata, osa sen sisintä elämää. Hän oli valmis jokaiselle vaeltajalle kertomaan maastaan, ja toivotti että menisit terveenä perille.

Aslak Juuso tasoitti tietä retkeilijöille jotka tulivat hänen poronlaidun mailleen, hän oli kaikille ystävä, hän ei kerännyt elämässään huippuja ei kilometrejä, hänen elämänsä oli siellä, työnsä siellä missä on retkeilijän lomat ja huvit.

Tunturivaeltajat kunnioittavat Aslak Juuson muistoa, hänen sanansa käsivarren poroaidan verājässä oli kirjoitettuna "mene kulkija terveenä perille" seuraa Haltin vaeltajaa tänäkin päivänä.

Saanan lumilla helmikuussa 1970

YRJÖ METSÄLÄ

HIIHTOLOMA

Lapin värikkäimmässä talvilomakeskuksessa

- hohtavia tunturin rinteitä
- häikäiseviä näköaloja
- maukasta ruokaa
- mukavia huoneita
- ilmainen hiihdonopetus
- kuumat saunat
- palloiluhalli
- kaikki tämä tosi edulliseen hintaan

JUMISKON LOMAKYLÄSSÄ KOILLIS-LAPISSA
OS. KEMIJÄRVI, PUH. RYTILEHTOLA 22

TAI

LOMAYHTYMÄ ry
NUPURI
PUH. 865 133

HALUAMME AUTONNE JA TEIDÄN VIIHTYVÄN

Pyrimme palvelemaan Teitä mahdollisuuksiemme mukaan. **Autovahat, varaosat, huoltotarvikkeet, renkaat, polttoaineet, retkikeittimet** ym. mukavasti meiltä.

KEHÄTIEN AUTOHUOLTO
TERVETULOA!
Avoinna olemme päivin, öin. Puh. 892 046
Tervetuloa meille, hyvä mieli Teille
KEHÄ-KAHVIO
Vantaa, Voutila

Vapaita paikkoja

YLLÄSJÄRVEN TUNTURIMAJALLA

1. 3. alkaen (ei pääsiäisenä). Hiihtoviikkojen hinnat 170—120 mk, sis. täysihoito, majoitus, matkat, sauna, vak. ja opastus. **HUOM! HINNAT, AJANMUKAINEN MAJA JA YLLÄKSEN MAHTAVAT MAASTOT!**

Lisätietoja saa os. Et. Esp. 22 C, Hki 13, puh. 665 271.

Karjalan Liitto ry

TUNTURILLA TUULEE

Viettäkää talvilomanne Tenokodissa Karigasniemessä. Hiihtoviikot 21. 2.—9. 5. 1970.

Hinnat 130:— — 160:— viikko, johon sisältyy täysihoito, sauna joka päivä sekä opastus. Tiedustelut ja ilmoittautumiset Suomen Matkailuliitto, Uudenmaankatu 16 Hki, puh. 61 391 (tai Matti Tenhunen puh. 286 275 iltaisin)

SUSIKYRÖSSÄ V. 1969 271 "VIERASTA"

☐ SILMÄILLESSÄNI Susikyrön vieraskirjaa tein muutamia muistiinpanoja ja totesin yhtä ja toista mielenkiintoista.

Joulun ja kaamoksen jälkeen ei Susikyrön ovea ollut avattu, ennenkuin helmikuun lopulla ja vasta maaliskuun alkupäivinä siellä on ollut vilkasta. Tämä on vaihtelevana jatkunut hieman yli vapun ja seuraavat merkinnät olivat vasta kesäkuun puolivälissä. Alkukesä näyttää olleen rauhallinen ja vilkkain aika ruskan alussa tai vähän ennen ruskaa. Puolivälissä syyskuuta alkaa jälleen hiljaisuus, jonka Kemin Ladun ja allekirjoittaneen vierailu katkaisee.

☐ KUN PUHUTAAN Susikyröstä, niin aina jätetään huomioimatta Ossi Issakainen, joka tiekokouksissa ja muualla meitä edustaen on todellinen ystävämme.

Nyt hän on löytänyt vakituisen kaverin ja tulevaisuutta ajatellen — eväitten laittajan. Anna-Kreta Liikavainion Muoniosta. Onnittelu vain meiltä Tunturilatulaisilta, vaikka vähän myöhäinen.

"Kretan" eli morsiamen löytää nykyisin Rovaniemeltä eräästä opinahjosta ja Ossin, niinkuin hyvin tiedämme, Radio-TV-kalusteen huollosta tai ehkä paremmin "Lantikan" ratista tienpäältä.

Kiitoksia vain avusta, Ossi, ja vielä kerran itsellesi ja "Kretalle" ONNEA MATKAAN!

☐ SUSIKYRÖN merkittävin tapahtuma lienee se, että uusi rakennuspäällikkö Pekka ja Pekan porukka Pieksämäeltä on varmistanut saunan pysymisen paikallaan. Jos voit, Pekka, niin yritä pistäytyä talvella siellä ja varmistaa polttopuutilanne. Samalla voisit rakennusmiehenä ruuvata oveen säpin, kun kylän pojat ovat aikoneet vieraskirjamerkinnän mukaan viihdyttää eräitä tyttöjä, ilman, että he sitä erityisemmin toivoivat. Ehkä tuollainen "säppi" ovessa saavuttaisi suosiollisen vastaanoton.

ISO ESKO

Tuonen tuville

on mennut kaksi tunnettua Lapin miestä. Joulukuun puolivälissä kätkettiin kotikylänsä Karesuvannon multiin käsivarren porokuningas Aslak Juuso. Hän oli kuollessaan 78 vuoden ikäinen ja täällä jo keskiajalla eläneen Juusojen suvun johtaja. Viimeisen leposijansa Aslak Juuso sai Ruotsin Karesuvannon hautausmaalta.

Janne Marttiini, jonka nimi on kauniisti kirjoitettu monen Lapissa retkeilevän pojan ja tytön leukun terään, on myös hiihtänyt latunsa päähän. Kieringissä 1883 syntynyt puukkotehtailija ja hengen mies kuoli Rovaniemellä tammikuun alussa. Hän johti perustamaansa puukkotehdasta vv. 1928—50.

☐ JOULUKUUSSA pidetyssä Suomen Ladun vuosikokouksessa valittiin hallitukseen uudeksi jäseneksi eroa pyytäneen Siiri Kostamon tilalle Tunturiladun edustajana Eila Wäänänen. Näin ollen on yhdistyksellä edelleen kaksi edustajaa Ladun hallituksessa.

Uusi hallitus valitsi ensimmäisessä kokouksessaan tammikuussa varapuheenjohtajaksi Teemu Salosen, sihteeriksi Frans Saastamoisen ja rahastonhoitajaksi Juhani Autin.

Toimintakauden tehtävien hoitamista varten perustettiin seuraavat valiokunnat: työvaliokunta, järjestövaliokunta, tiedotusvaliokunta, Kiilopään hoitokunta, valtakunnallisten Laturetkien Keskustoimikunta ja koordinointiryhmä. Eila Wäänänen on mukana työvaliokunnassa ja koordinointiryhmässä. Antero Tarvainen istuu työvaliokunnassa, järjestövaliokunnassa sen puheenjohtajana, Kiilopään hoitokunnassa ja koordinointiryhmässä.

Aikaisemmin on valiokuntia ollut enemmän. Nyt muiden tehtävät siirrettiin kuitenkin ensisijaisesti koordinointiryhmälle ja erikseen valittaville työryhmille.

LAAVUSTA...

JATK. SIV. 1

niin, että viettävät yönsä autiotuvissa. Jotkut toiset taas kuljettavat mukanaan laavua, louetta tai painavaa telttaa. Voipa sattua niinkin, että kyseinen varuste on vuodenaikaan nähden sopimaton.

☐ SILLOIN KUN ITSELLÄNI heräsi kiinnostus tällaisiin vaelluksiin, sain mieleeni aatteen yleispätevästä, mukana kuljetettavasta asennosta. Kehittelin sitten tätä aatostani niin pitkälle, josta muovautui mielikuvitukseeni jonkunlainen kokonaisuus, jonka piirsin paperille. Piirrokseni perusteella suunnittelin tarvittavan materiaalin. Ostin eräästä liikkeestä 7 m, 1,4 cm:in levyistä nailonsadetakkikangasta. Sitten eräästä purjehdustarvikeliikkeestä n. 20 m, 3 mm:n paksuista nailonista narua ja rullan ompelulankaa. Sen jälkeen tuli työvaihe. Siispä kangas lattialle, liidulla viivoja ja saksilla kappaleiksi. Leikatut kappaleet sähkökoneen käpälän alle, joista ensinnä ompelin sivuseinien yläreunat, katoksi tulevan kappaleen reunaan. Tästä katoksi tulevasta osasta taivutin toisen pään 25 cm:in pituiseksi lipaksi oviaukon yläpuolelle. Toisen pään taivutin takaseinäksi. Sitten katkaisin nailonnarusta n. 20 cm:in pituisia pätkiä, jotka ompelin katon nurkkiin, ulkopuolelle, jätettyäni n. 3 cm:in silmukan tukipuitten yläpäitä varten. Saman pituiset narunpätkät kiinnitin myöskin seinien alanurkkiin, mutta ompelin ne keskeltä kiinni, päitten jäädessä vapaiksi. Näillä naruilla voi sitoa mukavasti seinien alareunat tukipuihin kiinni.

Tässä vaiheessa siinä oli seinät, katto ja tarpeelliset kiinnitysnarut. Mutta lomakin kolkutteli ovelle, eikä siinä kiireessä ehtinyt kuin pakata rinkka ja matkalle. En ehtinyt tätä teostani edes pystyttää ja koskeilla, millainen siitä tuli. Siitä johtuikin pienoinen jännitys, asentaessani ensimmäisen kerran sen Pelto-Ojan rannalle, puolen yön maissa.

Sen kertainen vaellus venyi likemmäksi kaksisataa kilometriä, ja taipaleelle mahtui puutonta maastoa sekä metsäistä aluetta. Välistä aurinkoisia päiviä ja joskus myrskyistä sadetta. Pieniä poikkeuksia lukuunottamatta se antoi mukavan suojan. Ainoastaan kova myrskytuuli tuli seinien alta sisälle, jolloin se pullistui kuin purje. Myöskin kuruissa ja jänkämaitten reunamilla, joissa sääskiä oli runsaasti, tunkeutuivat ne sisälle. Se ei ollut vielä täydellinen.

☐ TULTUANI LOMALTA, laitoin sen pusseineen päivineen jonnekin komeron nurkkaan, jossa se viihtui yli talven ja kevään sekä osan seuraavaa kesää, kunnes, lähestyessä uuden loman, heräsi taas ajatus vaellusretkestä Lappiin. Etsiessäni ja kunnostaessani matkatavaroitani, tuli taas kerran vaelluksella mukana ollut, asunnon tekele esille. Muistin siinä ilmenneet epäkohdat, jotka aioin poistaa pienillä korjauksilla. Tapasin sitten moninkertaisen Lapinkävijän, näppäräsormisen tyttösuden, jolle kerroin mietteeni. Pitkän neuvottelun tuloksena oli (käytettyäni tosin kaiken diplomatiani), että siihen on hankittava pohja, hyttysverkko ja tiivis ovi. Pohjaksi ostin kangasta, jonka toinen puoli oli hopeapintainen, palasen lujaa hyttysverkkoa ja ulkooveksi nailonsadetakkikangasta, sekä 2 kpl 110 cm:in pituista vetoketjua. Hyttysverkko ommeltiin yläreunastaan oven päällä olevaan lippaan, sen molemmat sivureunat vahvistettiin kanttinauhalla, johon kiinnitettiin vetoketjun toinen reuna ja toinen reuna sivuseinien etureunoihin, sisäpuolelle siten, että ketjut aukeavat alhaalta ylös päin. Alareunaan vahvistukseksi ommeltuun kankaaseen kiinnitettiin suurenpuoleiset painonapit, joitten toinen puolisko tuli vastaavalla kohdalle lattian pintaan. Sen jälkeen ulommaisen oven yläreuna, samoin oven päällä olevaan lippaan kiinni ja painonappien toinen puolisko 10 cm:in välein, oven molemmille sivuille sisäpuolelle ja toiset puoliskot sivuseinien etureunoihin, ulkopuolelle. Alareunan painonappien toinen osa ommeltiin oven sisäpintaan ja toinen osa lattian reunaan, alapintaan kiinni. Näin ovi pysyy tiiviisti kiinni.

Näitten täydennyskorjauksien jälkeen se joutui toisen kerran Menesjärven, Morgamin ja Lemmenjoen maastoihin. Kun laittoi rakotulet sopivan matkan päähän, antoi se kodikasta lämpöä verkon läpi, eikä ollut kiusaa hyttysistä. Loppumatkasta maisemat muuttuivat kuiviksi kuin ruutitynnöri, jolloin tulta ei voinut jättää palamaan yöksi, pysyi se kuitenkin sopivan lämpöisenä kun sulki molemmat ovet.

☐ KAHDELLA tekemälläni eräreissulla tämä keksintöni on ollut mukana ja olen siitä saanut erittäin myönteisiä kokemuksia. Sen perusteella uskallankin väittää olevani likellä päämäärääni, niin kuin alussa mainitsin, yleispätevä. Syksyisin ja keväisin se antaa hyvän suojan kun laittaa tulet. Sääskiverkko suojaa pahimpana sääskiaikana. Kuivana aikana ja puuttomalla alueella se vastaa telttaa. Siihen mahtuu 2—3 henkilöä ja mikä tärkeintä, se on kevyt, n. 1 kg. Minkäänlaisia tukipuita ei kannata raahata mukana. Sellaiset peukalon paksuiset kepakot löytää melkein mistä vain, eikä niitten tarvitse olla suoria. Ne voi tehdä kuivaneesta männyn tai kuusen taimesta. Arvottomasta lepästä tai koivun vesasta Taakse. tarvitaan kaksi lyhyttä ja etupuolelle kaksi pitempää, joihin on syytä jättää pari kolme oksaa vaatteiden kuivaamista varten. Kun kerran tekee kepit sopivan mittaisiksi, voi niistä ottaa mitan kirvesvarteen tai sahanlatiin seuraavaa pystytystä varten. Ja näin tehtynä, laavun pystytyksessä menee aikaa n. 10 min.

Selitykseksi voisin mainita, että katon reunoihin tulevat ompeleet olisi syytä vahvistaa, vaikkapa jättämällä tukinarujen paksuinen naru ompeleen sisälle. Oven päällä olevaan lippaan on hyvä kiinnittää kolme- neljä nahka tai kangashihnaa. Näillä hihnoilla voi mukavasti sitoa ylös molemmat ovet silloin, kun tulet tehdään yöksi, eikä hyttysistä ole pahemmin pelkoa. Kangas ei ole kovin arka tulelle, mutta jos siihen tulee kipunoista reikiä, voi ne nopeasti paikata vaikkapa laastarilapuilla. Neljä kappaletta sellaisia tukinarujen kiinnityskiiloja voi ottaa mukaan. Jos ja kun, seuraavan kerran pääsen lähtemään eräretkelle, aion tehdä siihen vielä pieniä parannuksia, jotka ovatkin sitten lopullisia. Ostan 2 kpl 110 cm:in pituista vetoketjua, joilla kiinnitän ulko-oven molemmat reunat sivuseiniin. Sitten teen pienet tirkistys- tai hengitysreijät, sääskiverkon ja vesilipan kanssa molemmille sivuseinille. N. 10 cm:in levyisen kangassuikaleen kiinnitän seinien ulkopuolelle, alasyrjään. Se estää vesisateella veden tunkeutumasta pohjan alle ja talvella sen voi poikea lumeen.

Tiedän, että moni eräretkeilijä joutuu pohtimaan samanlaisia pulmia ennen seuraavan lomakauden alkamista. Jos tämä tarinani antaa pieniäkin vihjeitä niiden ratkaisemiseksi, on se silloin saavuttanut tarkoituksensa.

TOIVO HARTIKAINEN

URHEILU SKOHA VAPAA-AIKA

Skoha talviurheilu

Sukset:
— Pieni erä erikoiskilpasuksia KARHU, eri pituuksia pari 41,—
— Kilpasukset REX ek-190 cm 50,—
Sauvat S-7 8,50
Siteet, KYMPPI 6,90
REX kovavoide 2,40
REX retkipakkaus 19,90
Hiihtokengät 36,30
Hiihtohousut 28,60
Sukat 9,20
Anorakki LUHTA, pojille ja tytöille 25,—
Hiihtolakki 5,60
Hiihtokäsineet 9,20
HUOM! MAKUUPUSSIT nyt alk. 28,50
ja RINKKAREPUT 73,—

Skoha slalom

ATOMIC-sukset, KOMBI, metalli 295,—

VANHAT VAIHDOSSA!

Sauvat, TITAN, kevyt 35,—
Kengät, KASTINGER VALLUKA 4-12 150,—
DACHSTEIN 200 140,—
Täysautomaattisiteet, TYROLIA, kanta 55 Clix+kärki Rocket C-100 99,—
Kypärä 85,—
Slalom-housut, erik. joustavat 62,10
Slalom-sukat alkaen 21,50
Slalom-käsineet 29,50
Silmälasit alkaen 8,90

HUOM! SKOHA - slalomsuksivuokraamot
— Messilän lomakeskus, Lahti
— Ellivuoren Hiihtokeskus, Karkku
— Motorest-motellit: Rovaniemi, Lappeenranta

SKOHA

Helsinki SKOHAN KULMA CITY CENTER ja KALLION SKOHA Olympiatalo — TURUN SKOHA Humalistonkatu 7 — SUKE OY Lappeenranta

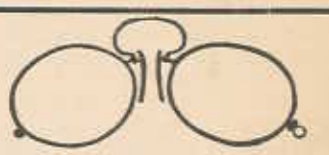
LUOSTOLLE HIIHTÄMÄÄN, VIIHTYMÄÄN!

Sodankylän Luostotunturilla, maamme pisimmän hiihtohissin vierellä on avattu hotelli-ravintola KANTAKIEVARI-LUOSTO

Kelohonkainen tunturihotelli sisältää täysin anniskeluoikeuksin toimivan ravintolan, jossa järjestetään myös illallistanssiaisia, seitsemän 2—4 hengen huonetta sekä saunan takkahuoneineen. Ja hotelli sijaitsee erinomaisten laskettelurinteitten ja hiihtomaastojen välittömässä läheisyydessä.
Kantakievari-Luoston varaukset hoidetaan Sodankylän kirkonkylässä sijaitsevan hotelli-ravintola Kantakievarin kautta, puh. Sodankylä 500.

KANTARAVINTOLAT OY

Piilolaseja

LAPIN KAIRAN KIERTÄJÄT OTTAKAA OSOITTEEKSI

Optikko MARJATTA KAARNA

KALEVANKATU 20 HKI — PUH. 60 33 41

TERVETULOA!

ÄITI! Katso, pirteitä C-vitamiineja!

Porevit C 1000®

sisältää myös vahvistavaa kalkkia ja maistuu hyvälle.

Luotettava Sandoz-valmiste. Apteekeista liman reseptiä.

SANDOZ

Tule sinäkin mukaan IHANNEMATKALLE

RHODOKSEEN

Matkatoimisto Ihannematkat järjestää seuramatkoja Rhodokseen 8. 4. lähtien, 1, 2, 3 ja 4 viikon matkoja.

6. 5. lähtien 22. 10. saakka yhdistelmämatkoja:

1 viikko Rhodoksessa, 1 viikko Jerusalemisssa. Edullisia hintoja 5 eri hintaluokassa.

Meillä on myöskin lentoja ISRAELIIN 18. 2. lähtien joka keskiviikko.

(Seuraavat lähdöt loppuunmyydyt: 4/3, 11/3.

Matkatoimisto IHANNEMATKAT

IDEALTRAVELS

P. Roobertinkatu 8
Helsinki 13 puh. 65 45 45
65 45 00

ILMANKOSTUTTAJALLA JA LÄMPÖTILAN SÄÄTÄJÄLLÄ VARUSTETUT

VETO KIUKAAT

FS

Muko Oy

Hankasuontie 12, Helsinki 39
Sähkölämmitteinen Puhelin 54 11 33, Telex 12-1264 Puulämmitteinen